

Fransk hjerteorm (Angiostrongylus Vasorum) og rævens lungeorm (Crenosoma Vulpis)

Af dyrlæge Maria Hjort

Hvad er hjerte- og lungeorm?

Hjerteorm (Angiostrongylus vasorum) og rævens lungeorm (Crenosoma Vulpis) er parasitter der kan overføres til ræve og hunde.

Hvordan smittes hunden?

Hunde og ræve smittes via indtagelse af både store og små snegle der er inficeret med en hjerte- eller lungeormslarve. Det kan være ved bevidst indtagelse af sneglen eller ubevidst når hunden fx samler en pind eller andet op i naturen, ved af drikke af vandpytter, udendørs vandskåle, legetøj, indtagelse af græs samt hvis hunden slikker på sneglen eller indtager slim fra sneglen.

Livscyklus for hjerteorm:

Når sneglen optages i hundens mavesæk, opløses den, og larven frigives. Larven vandrer gennem tarmslimhinden og føres via blodet til hjertet. I hjertet udvikles larven til en voksen orm, hvor den begynder at lægge æg. Disse føres med blodet til lungerne, hvor de udklækkes. Laverne hostes op med spyttet, synkes og ender i hundens fordøjelseskanal og udskilles via afføringen. Sneglene æder hjerteorms larverne fra afføringen.

Livscyklus for lungeorm:

Som ved hjerteorm optages larverne via mellemvæerten (snegle) eller i slim fra inficerede snegle. Larverne borer sig herefter igennem tarmvæggen, hvorfra de via lever og lungekredsløb når lungerne. Her udvikles larverne til voksne orm, hvor hunnerne begynder at udskille æg. Æg og larver hostes op, synkes og udskilles med hundens afføring, hvorefter snegle optager larverne fra fæces og larvernes videre udvikling kan fortsætte.

For begge parasitter gælder at en inficeret hund udskiller larvestadiet af parasitterne i sin afføring. Herved kan nye snegle optage disse og dermed smitte andre hunde og ræve i området.

Smitterisikoen er størst i forår og sommer hvor der er flest aktive snegle. Fra indtagelse af en inficeret snegl til symptomerne opstår går der ofte 1-2 mdr.

Larverne skal optages af en snegl før hunden kan blive syg. En hund der spiser afføring med larver i bliver altså ikke inficeret og hunde smitter ikke ved direkte kontakt.

Hvem smittes?

Alle hunde kan blive smittet, men visse grupper er i højere risiko end andre. Det drejer sig om følgende:

- * Unge hunde/hvalpe – op til 50% af de smittede hunde er under 2 år.
- * Tidligere smittede hunde
- * Hunde med høj risiko adfærd (jagthunde, fritgående nysgerrige hunde samt hunde der æder forskellige ting de finder i naturen)

Det er dog vigtigt at understrege at hunde i **alle** aldre kan blive smittet. Geografi er den vigtigste risikofaktor og har stor betydning for smitte.

Hvor findes hjerteormen?

Fransk hjerteorm er udbredt i hele landet men ifølge undersøgelser er forekomsten størst i det østlige Danmark og særligt i Nordsjælland (sandsynligvis fordi forekomsten af ræve er højest der). Lungeormen er mere generaliseret udbredt i hele landet.

Hvad er symptomerne?

Symptomerne på fransk hjerteorm kan være meget uspecifikke, men der observeres ofte motionsintolerance, hoste og at hunden er mere træt og generelt er lidt "off". Der kan også ses små blødninger i hundens øjne eller mundslimhinde da en infektion kan nedsætte hundens evne til at koagulere sit blod.

Sygdommen er alvorlig og kan lede til vedvarende skader på organer såsom lever, hjerte og lunger og kan i værste tilfælde være livstruende.

Symptomerne på lungeorm er ofte mildere og består primært af hoste.

Eftersom smitterisikoen er størst i forår/sommer er det ofte i efteråret at de fleste symptomer opstår.

Symptomer på hjerteorm (ofte uspecifikke):

Hoste

Nedsat motionstolerance/træthed

Ændret adfærd

Blødninger i slimhinder i øjne og mundhule

Anæmi (blodmangler) der viser sig som blege slimhinder i mundhule og øjne.

Voldsom/længerevarig blødning fra selv små sår

Vægttab/anorexi/opkast

Symptomer på lungeorm (ofte specikke):

Hoste

Bronchitis

Hvordan stilles diagnosen?

Hvis man har mistanke om smitte kan man få lavet følgende undersøgelser hos dyrlægen:

Baermann afføringsprøve (hjerter- og lungeorm):

Hundeejeren afleverer 3 afføringsprøver opsamlet over 3 dage i træk. Efter 24 timer kan dyrlægen aflæse prøverne og påvise evt. smitte. Der går ca. 60 dage fra indtagelse af en inficeret snegl til ormen kan påvises i afføringen og derfor er en negativ prøve ikke nødvendigvis ensbetydende med at hunden ikke er inficeret.

Angiodetect blodprøve (hjerterorm)

Din hund kan ved dyrlægen for udtaget en blodprøve der kan påvise om din hund er inficeret med hjerterorm.

Denne blodprøve er dog specifik for hjerterorm og udelukker altså ikke en infektion med lungeorm.

For at undgå spredning af smitte med hjerterorm eller lungeorm er det vigtigt at samle sin hunds afføring op så hurtigt som muligt. På den måde undgår man, at snegle kan komme i kontakt med afføringen og fører smitten videre til en ny vært.

Hvordan behandles sygdommen?

Der findes gode behandlingsmuligheder for begge orme, men behandling og prognose afhænger af hvor sent en infektion bliver diagnosticeret. Hvis det er tidligt i forløbet kan dyrlægen udskrive medicin der dræber parasitten. Er der skade på lunger og øvrige organer kan det være nødvendigt med yderligere og måske livslang behandling.

Opdages hjerterormen først sent kan infektionen potentielt være dødelig.

Er din hund i højrisiko gruppe for at blive inficeret anbefales det at få lavet afføringsprøver hver 6. måned således at en eventuel infektion kan opdages og behandles i tide.

Det er også muligt at give forebyggende behandling mod hjerter- og lungeorm.

Tal med din dyrlæge om mulighederne.